

La sinceritat absoluta de David Vilaseca

L'Altra Editorial recupera les dues novel·les de l'autor, que va morir prematurament a Londres a causa de l'investida d'un camió. 'L'aprenentatge de la soledat' i 'El nen ferit' revelen un autor insòlit en les lletres catalanes per la manca de pudor i la profunditat amb què converteix els seus dietaris en literatura d'alta volada

a

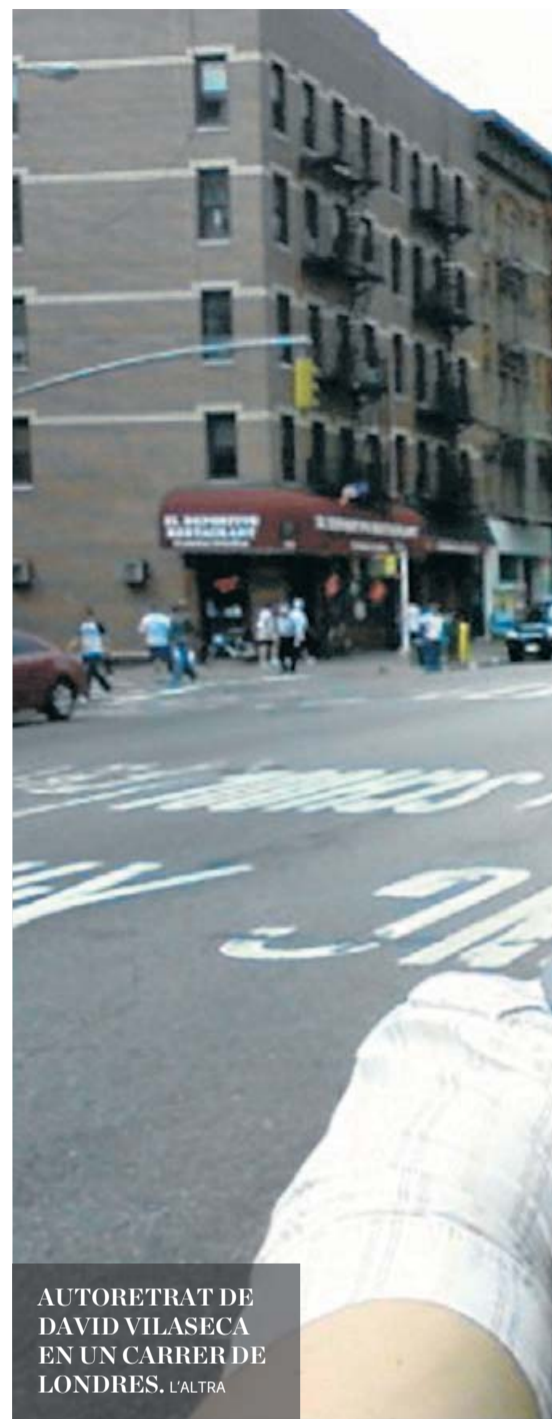
llegim

50-51

● Entrevista a Nickolas Butler, autor d'"Al cor dels homes" ● Salvador Oliva passa comptes amb el món literari català

52-53

● Sílvia Coll-Vinent recupera el G.K. Chesterton assagista ● El nou llibre de poemes d'Adam Zagajewski

AUTORETRAT DE DAVID VILASECA EN UN CARRER DE LONDRES. L'ALTRA

◆◆◆◆◆ Antoni Ribas Tur

ELS HOMES I ELS DIES. OBRA NARRATIVA COMPLETA DAVID VILASECA L'ALTRA EDITORIAL 752 PÀG./25 €

Com el narrador de *Moby Dick*, David Vilaseca (Barcelona, 1964 - Londres, 2010) es presenta al lector al pròleg de la seva primera novel·la, *L'aprenentatge de la soledat*. Però ell va més lluny: és autor i personatge, ja que converteix els seus dietaris en ficció i, com la gran balena blanca, per l'ambició literària i la radicalitat amb què exposa tots els aspectes de la seva vida al llarg de més de 20 anys, des del 1987 fins al 2009, apareix com una figura insòlita en el panorama de la literatura catalana.

Vilaseca es va llicenciar en filologia catalana a la Universitat de Barcelona i des de l'any 2003 era catedràtic d'estudis hispànics i de crítica literària al Royal Holloway College de la Universitat de Londres després de doctorar-se amb una tesi sobre els escrits autobiogràfics de Salvador Dalí i convertir-se en un dels pioners dels estudis de gènere i *queer* a Catalunya. No és gratuït mencionar el seu bagatge acadèmic a l'hora de parlar de la seva literatura, ja que es va aplicar a ell mateix el seu bagatge i mètodes teòrics en teoria literària i psicoanàlisi. "Encara és una *rara avis*, el que ell feia era massa avançat", diu Ruth Galve, filòloga, professora i marmessora del llegat de Vilaseca juntament amb l'escriptor Esteve Miralles i un grup reduït d'amics. "La seva obra és la

d'un intel·lectual, però no ho és gens, d'intel·lectual", subratlla. Tot i haver guanyat el premi Andròmina el 2007, *L'aprenentatge de la soledat* va passar gairebé desapercbut. Ara L'Altra Editorial la recupera juntament amb una segona novel·la, que va quedar inèdita: *El nen ferit*. El títol conjunt de les dues novel·les, *Els homes i els dies*, prové de com Vilaseca anomena la primera novel·la en la segona.

L'editora, Eugènia Broggi, va llegir primer *El nen ferit*, i no va dubtar gens a publicar-la i rescatar *L'aprenentatge de la soledat*, on l'autor s'aboca a una voràgine de desganyos amorosos, sexe anònim i nits de discoteca esquitxades amb drogues. "Em va semblar que tenia una veu molt poderosa, que parlava amb una barreja de candidesa i cruesa increïbles -diu Broggi-. Al marge de la

seva vida, sobretot em va interessar que aborda temes que en la literatura catalana s'han explorat poc. Parla molt de sexe i de la vida d'un home gai fora de l'armari, però els problemes que té per conviure amb ell mateix, per no sentir-se còmode dins la pròpia pell, van molt més enllà de ser gai. Molta gent pot empatitzar amb el debat que té amb ell mateix". A més, creu que anticipa la literatura del jo que ara està en voga: "Tinc la sensació que és força únic i un precursor d'aquesta literatura del jo tan sobreexposada, com la de Karl Ove Knausgård, que no té pèls a la llengua i no pensa en les conseqüències afectives que pugui tenir la seva obra".

Un home escindit i autoexigent

Crida molt l'atenció que un home jove i brillant se sotmeti a una anà-

Tres mirades sobre una veu singular

Eugènia Broggi

EDITORA

"Aborda temes que s'han explorat poc en la literatura catalana, i molta gent pot empatitzar amb el debat que té amb ell mateix"

Esteve Miralles

ESCRITOR

"Et fa empenyar, està clar que no vol que llegeixis amb comoditat. No protegeix el lector, vol sacsejar-te i provocar un canvi en tu"

Dies de 'cruising' i psicoanàlisi

ALBERT FORNÉS

Els amants de la literatura vivim per a les sorpreses. No hi ha res que apreciï més que una recomanació que

fa diana o un descobriment enlluernador. Tots recordem el mal de panxa de la primera vegada, el vertigen d'un bon clàssic o l'impacte d'un autor desconegut amb la tranquil·litat de saber que podràs racionar-te la descoberta perquè tindràs més llibres seus per devorar. En llegir David Vilaseca, l'últim rescat de L'Altra Editorial, encara tindrem més sensació de frisança. Ens explotarà el cap –els anglosaxons en diuen *mind-blowing experience*– amb aquesta nova veu sorgida del no res, i a la vegada ens estirarem els cabells quan s'acosti el final dels dos dietaris que conformen aquesta narrativa completa. Perquè, a banda d'això, el David no va deixar res més.

Els homes i els dies és un dietari total, l'obra d'una vida. Un monument de 700 pàgines dedicades al jo, la sexualitat i les pors d'un acadèmic gai especialista en els *queer studies* i catedràtic al Royal Holloway College de Londres. A l'inici, el Big Bang: el David descobreix que el Josh, la parella amb qui conviu des de fa anys, li fa el salt. Però no li ha estat infidel una vegada; ho fa sistemàticament, de forma malaltissa: no pot parar. A partir d'aquí tot el llibre es pot llegir com el *Bildungsroman* d'algú que lluita per guarir-se d'aquesta ferida primigènia, com una davallada als inferns, l'aprenentatge de la soledat.

Primer viurem els intents desesperats per salvar una relació que s'enfonsa, torpedinada pels atacs de gelosia, fins que el David "canibalitza" la conducta del Josh i es dirigeix als lavabos públics de Tottenham Court Road. "El pols em tremolava i he sentit al pit una descàrrega d'adrenalina seguida d'una gran buidor a l'estómac –l'indici que alguna cosa crucial estava a punt de passar a la meua

vida". Després d'aquella primera sessió de sexe anònim, el personatge s'atiparà de fer *cruising* als vàters de Turnpike Lane, als banys de York Hall, a les "cansaladeries gegants" que són els pubs gais o a les saunes i cambres fosques de Barcelona. I entre aquesta desfilarada inacabable de títols, "dormo amb gent per deixar de ser jo durant una estona", l'acompanyarem en la lectura de l'obra de Freud, Butler o Lacan, i assistirem atònits a una recerca emocional que el portarà a aplicar-se a si mateix totes i cadascuna de les teories que llegeixi. Així, s'autointerpretarà en clau de la paranoia d'autopunió o sota l'encantament freudià, posant sota la lupa la seva pròpia família i en especial la mare, protagonista de mil sessions de psicoanàlisi plenes de retrets i traumes.

Per contra, a la segona part dels diaris (2008-2009), inèdita fins ara, emergeix un narrador més adult i desencantat, molt tocat per les "poques i tèbies crítiques" que va rebre la publicació del seu primer dietari a Catalunya. Les evocacions a la infantesa perduda augmenten, i les entrades guanyen volum i lirisme des que abandona les llibretes i pot esplaiar-se directament a l'ordinador. És, al meu entendre, la millor part d'aquest volum immens on hi cap tot, des del cinema de Rohmer o Almodóvar fins a la crítica d'art, la música o la lectura dels clàssics catalans. Vilaseca és implacable amb patums com Gaziell, Sales, Sagarra o Pla.

D'una exigència insòlita al panorama nostrat, la insatisfacció permanent d'aquesta arqueologia personal acosta *Els homes i els dies* a l'altre gran dietari reeditat aquest 2017, *En aquesta part del món*, de Guillem Simó, un altre inoblidable perifèric, en tots els sentits de la paraula. Recuperant el llegat de David Vilaseca, L'Altra afegeix un nou trumfo al seu catàleg: en només tres anys de vida han recuperat Carson McCullers i James Salter, ens han regalat cinc llibres de Knausgård i ens han descobert Alicia Kopf, Lucía Berlin i Vivian Gornick: deunido. ♦

L'ALTRA

lisi extremadament rigorosa. "El procés de subjectivització màxima que fa de la pròpia vida està acompanyat, no sé si és paradoxal, d'una màxima objectivitat: agafa els sentiments i emocions i se'ls posa al davant, i és molt quirúrgic. Hi ha una fredor molt quirúrgica davant el món emocional", explica Galve. Parla molt d'Alain Badiou i l'esdeveniment, i és el que ell intenta fer literàriament: generar un esdeveniment, un element de revolta individual i una cosa que topi amb el seu temps. I no estalvia cap detall de les seves angoixes al lector: "Et fa empenyar, està clar que no vol que llegeixis amb comoditat; no protegeix el lector, vol sacsejar-te i provocar un canvi en tu", continua. La paradoxa entre la subjectivació i l'objectivitat no és l'única que acompanya la figura de Vilaseca: "Tot i que té

TOT I EL PRESTIGI EN EL MÓN ACADÈMIC BRITÀNIC, L'AUTOR VIU ESCINDIT ENTRE LONDRES I BARCELONA

DAVID VILASECA FA LITERATURA D'ELL MATEIX FENT SERVIR EL SEU BAGATGE I UNA GRAN AMBICIÓ

tres llibres publicats en anglès i que està plenament incorporat en el món acadèmic, no deixa de ser algú que no formava part d'aquell món, no era exactament britànic. Al mateix temps formava part del món d'aquí, però ja portava 15 o 20 anys vivint fora, i per tant la possibilitat que els d'aquí l'entenguésim era bastant difícil", diu Miralles. De fet, Vilaseca va tornar a Barcelona als primers anys 90, però no va encaixar a la universitat.

Al començament d'*El nen ferit*, on sovint s'adreça al lector, Vilaseca es defineix com un home "en crisi" que creu haver-se convertit en un vell i que lamenta les crítiques "tèbies" que ha rebut el seu debut literari. També es queixa que no ha assolit el nivell del seu admirat Henry James. Per intentar apaivagar les angoixes evoca els mons que enyora: la infantesa, els anys escolars i la casa familiar del poble fictici d'Eres d'Òliba, situat al Pallars. En aquestes pàgines, la novel·la encara agafa més volada que la primera. "Busca un encaix i alhora el rebutja. M'és difícil saber per què, però sí que entenc que és algú que ha pres una opció vocacional molt dura i que té una ambició literària molt potent. Fa un esforç de llibertat molt radical, i no sap compaginar això amb relacions que et creen un marc; el busca, però troba que el limita", conclou Miralles. ♦

Ruth Galve

FILÒLOGA I PROFESSORA

"Agafa els seus sentiments i emocions i te'ls posa al davant, hi ha una fredor molt quirúrgica davant el món emocional"